

Verkiezingsprogramma 2018-2022

INLEIDING

In de raadsperiode 2014-2018 is de PvdA in zowel de gemeente Vlagtwedde als in de gemeente Bellingwedde onderdeel van het college. In beide gemeenten wordt vooruitstrevend gewerkt, zijn er stappen gezet in het Sociaal Domein, op het gebied van Sport, Cultuur en Financiën en hebben we er hard aan gewerkt om de leefbaarheid van onze kernen te behouden en te versterken. Daarbij heeft de inwoner steeds centraal gestaan.

Het laatste jaar is de blik veelal vooruit gericht en bereiden beide afdelingen zich voor op een zo goed mogelijke start in de nieuwe gemeente Westerwolde. Graag willen wij de raadsperiode die voor ons ligt opnieuw het verschil maken, doorgaan op ingeslagen weg en in staan voor nieuw beleid. Voor u ligt nu het eerste Verkiezingsprogramma van de PvdA Westerwolde. In de komende raadsperiode, die loopt van 2018-2022, zullen wij ons richten op de volgende aandachtsgebieden.

IEDEREEN DOET MEE

Niemand staat aan de kant, voor jong en oud is er een plaats. Wie het niet lukt zelfstandig deze plaats te bemachtigen wordt hierbij geholpen. We doen het samen.

LEEFBAARHEID

Passend wonen en de aanwezigheid en bereikbaarheid van voorzieningen staan voorop. We willen een gemeente zijn die dicht bij haar inwoners staat en weet wat er leeft. Er is speciale aandacht voor veiligheid.

DUURZAAMHEID

We willen de identiteit van ons unieke landschap koesteren. Naast landbouw is er plaats voor recreatie en natuur. Kleinschaligheid speelt een hoofdrol. Het Cittaslow concept biedt hierbij handvatten.

ONTWIKKELING VAN TALENTEN

Onderwijs, sport, kunst en cultuur bieden onze inwoners kansen tot zelfontplooiing en dragen bij aan een gelukkige samenleving. Wij willen ons inzetten voor een ruim aanbod dat voor iedereen bereikbaar is.

Westerwolde, maart 2017

IEDEREEN DOET MEE

De PvdA staat voor betrokkenheid en volwaardige deelname van alle inwoners aan de samenleving. Wij willen voorkomen dat inwoners buitengesloten worden van deelname aan het maatschappelijke verkeer of goede zorgen. Zorg moet dicht bij de mensen geregeld worden. Ondersteuning op het gebied van wonen en zorg dienen waar mogelijk decentraal en kleinschalig te worden opgezet. De kwaliteit van de professionele zorg moet regelmatig getoetst worden. De PvdA ziet het als een belangrijke taak van de gemeente om er voor te zorgen dat er, zeker voor de minst draagkrachtige inwoners, voorzieningen in stand gehouden worden die betaalbaar blijven. Sociale participatie kan hier een goede bijdrage aan leveren. Indiciestelling dient correct te zijn en wordt uitgevoerd door de gemeente. Bij aanbestedingen is de code 'verantwoord marktgedrag' leidend. Ook voor kleine aanbesteders gelden de cao afspraken met hun medewerkers. De eigen kracht van netwerk, familie en buurt is belangrijk. Een goede samenwerking tussen gemeente, wijkverpleging, artsen en zorgverzekeraar is cruciaal.

Mantelzorg wordt steeds belangrijker. De gemeente is verantwoordelijk voor 'zorg op maat' en moet 'respijtzorg' faciliteren. Dit geeft mantelzorgers de ruimte om de zorg tijdelijk over te dragen aan iemand anders, soms een vrijwilliger, soms een professional. Het combineren van werk en mantelzorgtaken verdient extra aandacht. De gemeente kan hierin als werkgever het goede voorbeeld geven. De PvdA wil de regels voor de verbouw van woningen zo aanpassen dat mantelzorgers geholpen worden. Daarbij kan gedacht worden aan kangoeroewoningen en eenvoudiger gebruik van bijgebouwen voor wonen.

De jeugd is onze toekomst, alle jongeren moeten voldoende kansen krijgen om zich succesvol te ontwikkelen. Dit lukt niet altijd zonder hulp van buiten het gezin. Tijdige signalering en ondersteuning kunnen veel problemen voorkomen. Vertrouwen en maatwerk zijn daarbij vaak de sleutelwoorden. Daarom wil de PvdA zoveel mogelijk met kleine teams, die de jongeren en hun omgeving goed kennen, werken.

Werk is essentieel voor mensen en voor het leefbaar houden van onze gemeente. Het verschaft niet alleen inkomen, maar draagt ook bij aan eigenwaarde en sociale contacten. Werk houdt mensen op een positieve manier betrokken bij de samenleving. Het behouden, faciliteren en stimuleren van groei van werkgelegenheid is een belangrijke opdracht voor de komende raadsperiode. Dit is ook belangrijk voor de jonge mensen die in de regio Westerwolde opgroeien en er graag willen blijven wonen.

Niemand staat aan de kant. Dit betekent dat iedereen die niet in staat is zelfstandig werk te vinden gestimuleerd en geholpen wordt om deel te nemen aan het maatschappelijke leven. Het beleid moet gericht zijn op de begeleiding van mensen naar regulier werk. Voor mensen waar wie dit niet mogelijk is zal vrijwilligerswerk, een beschutte werkplek of dagbesteding worden aangeboden. Uitvoering vindt plaats binnen de bestaande SW-bedrijven (Sociale Werkvoorzieningen) in samenwerking met de Training Diagnose Centra.

Armoedebeleid zal een speerpunt voor de komende jaren blijven. Daarbij heeft armoede onder kinderen onze speciale aandacht. Wij willen dat de gemeente een actieve rol aanneemt bij het onderkennen van behoeftes en het onder de aandacht brengen van bestaande regelingen.

Speerpunten:

- Aanbesteding van zorg zal altijd volgens de code 'verantwoord marktgedrag' plaatsvinden, wat betekent dat er eerlijke tarieven zijn.
- De cliënt maakt zelf zijn of haar keuze, er is ook ruimte voor kleinere zorgaanbieders.
- Het heffen van een eigen bijdrage voor WMO voorzieningen kan een drempel zijn om zorg te vragen. Daarom wil De PvdA de eigen bijdrage voor WMO voorzieningen helemaal afschaffen.
- Naast het faciliteren van de 'respijtzorg' willen we de mantelzorgwaardering weer naar € 200,00.
- Voor wat betreft de jeugdzorg blijven we gebruik maken van de huidige regelingen. Preventieve signalering, het opbouwen van vertrouwen en maatwerk zijn sleutelbegrippen.
- Wij blijven ons inzetten voor het scheppen en in stand houden van werkgelegenheid. De ontwikkelingsmogelijkheden op het terrein van recreatie en toerisme, dienstverlening, verduurzaming van de agrarische sector en kleinschalige bedrijvigheid moeten optimaal benut worden.
- De PvdA strijdt voor het behoud van de Penitentiaire Inrichting (gevangenis) in Ter Apel.
- Juist in deze tijden van economische kansen vindt de PvdA nauw overleg tussen de gemeente en ondernemers over investeringsmogelijkheden in de gemeente en de regio noodzakelijk. Door samen met de gemeenten in Oost-Groningen en het MKB in te zetten op werkgelegenheid bevorderen wij de leefbaarheid van de gehele regio.
- We vinden het van belang dat het bedrijventerrein Zuid-Groningen wordt doorontwikkeld, omdat bedrijvigheid bedrijvigheid aantrekt. Daarbij moet wel aandacht zijn voor de belangen van de omwonenden en de omgeving.
- Iedereen doet mee. Inwoners die niet zelfstandig werk kunnen vinden wordt vrijwilligers werk, dagbesteding, beschut werken of werken in de sociale werkvoorziening aangeboden. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de bestaande structuren.
- De gemeente moet een actieve rol spelen in het bestrijden van armoede.

LEEFBAARHEID

Ook in een grotere gemeente is het belangrijk om in contact te blijven met de inwoners. De jaarlijkse wijken- en dorpenrondes zijn een dergelijk moment waarbij wisselwerking tussen bestuur en bewoners plaats vindt. Het bestuur ziet dan met eigen ogen wat er wel en niet gerealiseerd is, hoort nieuwe ideeën en bespreekt samen met inwoners passende oplossingen voor actuele problemen.

Als bewoners en belangengroepen zelf initiatief nemen en zich inzetten voor hun omgeving levert dat de beste resultaten wat betreft leefbaarheid en sociale samenhang. Het is van groot belang dat we blijven investeren in wijken en dorpen en dat de inwoners gevraagd wordt om leefbaarheidvisies te ontwikkelen. Daarbij is een actieve steun van de gemeente noodzakelijk.

Of je nu jong, oud of gehandicapt bent. De PvdA heeft als uitgangspunt dat het voor iedere inwoner mogelijk moet zijn om passend te wonen. Passend in de zin dat wonen aansluit bij de wensen, maar ook bij de financiële mogelijkheden van bewoners. Er moeten voldoende sociale huurwoningen beschikbaar zijn.

De woningcorporaties zijn een belangrijke gesprekspartner voor de gemeente. Als er plannen gemaakt worden voor sociale woningbouw, leefbaarheid in de wijk, of maatschappelijke voorzieningen voor zorg en welzijn, dan willen we hier invloed op uit oefenen. Corporaties wijzen we daarom nog nadrukkelijker op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid.

De basisvoorzieningen in de dorpen willen we zoveel mogelijk in stand houden. De bestaande dorps- en buurthuizen willen we behouden en de functie er van willen we versterken. Wanneer er door krimp voorzieningen moeten worden gecentraliseerd, is het van belang deze bereikbaar te houden. Dit geldt ook voor bewoners zonder auto. Daarom heeft het openbaar en/of georganiseerd vervoer onze bijzondere aandacht. Een goede bereikbaarheid over de weg is cruciaal voor de verdere ontwikkeling van Westerwolde. We zijn daarnaast van mening dat een goed en snel internet noodzakelijk is.

De PvdA staat voor het belang van goede wandel- en fietspaden. Ouderen en kinderen zijn kwetsbaar in het (fiets)verkeer. Om de verkeersveiligheid in onze dorpen te kunnen waarborgen vinden we het van cruciaal belang dat onze wegen, fietspaden en voetpaden goed onderhouden en waar nodig verlicht worden.

De PvdA zal kritisch kijken naar de kosten van nieuw beleid en goed afwegen wat het oplevert. Vooruitgang betekent dat er ook geïnvesteerd moet worden. Om Westerwolde socialer en vitaler te maken zal dat ook moeten gebeuren, op een verstandige manier. Verder streven we naar een zo laag mogelijke belastingdruk voor onze inwoners en daarom zullen we kritisch blijven kijken naar de kosten die de gemeente maakt.

Speerpunten:

- Als gemeente ontwikkelen wij samen met de bewoners leefbaarheidvisies voor alle dorpen. Om de directe contacten met onze inwoners te behouden worden wijken- en dorpenrondes in de gehele gemeente Westerwolde opgezet.
- Door resultaatafspraken met de wooncorporaties te maken zorgen we voor kwalitatief goede en betaalbare woningen, passend bij ieders situatie. Er moet een einde komen aan het onttrekken van woningen aan de sociale verhuur.
- We gaan voor de instandhouding van de basisvoorzieningen in de dorpen. Hier horen de diverse dorps-, buurthuizen en steunstees zeker bij.
- Verbetering van het openbaar vervoer via een dichter en directer net van (snel)bussen is noodzakelijk. Wij steunen de plannen om het spoor door te trekken tot Stadskanaal en op langere termijn naar Emmen.
- Bij een goede infrastructuur hoort een goede digitale bereikbaarheid. Wij zullen initiatieven van de Stichting Snel Internet Westerwolde op alle mogelijke wijzen steunen.
- Goed onderhouden voet- en fietspaden, waar nodig verlicht, is voor de PvdA een vanzelfsprekendheid.

VEILIGHEID

Veiligheid is een basisbehoefte en speelt een grote rol bij leefbaarheid. Inwoners moeten er op kunnen rekenen dat de gemeente Westerwolde zijn zaakjes op het terrein van openbare orde en veiligheid goed voor elkaar heeft. Wangedrag en criminaliteit moeten actief worden bestreden. De PvdA vindt dat hiervoor een intensieve, niet vrijblijvende samenwerking, tussen scholen, bureau jeugdzorg, reclassering, politie en justitie moet plaatsvinden. Probleemgezinnen moeten goed in kaart worden gebracht, zodat er voor hen een gerichte aanpak wordt gemaakt. De overlast, die door een kleine groep van bewoners wordt veroorzaakt, moet een halt worden toegeroepen door middel van een gezamenlijk optreden van verhuurders, politie, welzijnsinstellingen, sociale dienst en de gemeente.

Westerwolde heeft het grootste asielcomplex van Nederland in Ter Apel en een AZC in Bellingwolde. Daarmee steunen we de opvang van vluchtelingen en vervullen wij een belangrijke functie in het landelijk asielbeleid. Mensen die door oorlog en geweld op de vlucht zijn verdienen een veilige plek. Voor de gemeente Westerwolde en de regio betekent dit daarnaast ook de nodige werkgelegenheid. Opvang van vluchtelingen brengt ook gevoelens van onveiligheid met zich mee. Daarom is zichtbare aanwezigheid van politie een vereiste.

Speerpunten:

- De intensieve, niet vrijblijvende samenwerking, tussen scholen, bureau jeugdzorg, reclassering, politie en justitie moet verder versterkt worden.
- Het politiebureau in Ter Apel moet 24/7 bezetting hebben.

DUURZAAMHEID

De gemeente Westerwolde staat voor de uitdaging om de identiteit van ons unieke Westerwolder natuurlandschap samen met haar cultuur(historie) te behouden. We moeten laten zien dat we trots zijn op dit gebied. We hebben de taak het te koesteren en goed te onderhouden.

Het buitengebied laat een diversiteit van functies zien: akkerbouw en veeteelt, maar ook wonen en toerisme. Al deze functies dragen bij aan de leefbaarheid van ons gebied. Soms gaan belangen samen, soms zijn ze strijdig. Het is dan aan de politiek om heldere afwegingen te maken. Die belangenafweging moet primair gemaakt worden in een nieuwe omgevingsvisie en omgevingsplan. Leefbaarheid en duurzaamheid moeten daarbij altijd het uitgangspunt zijn. Voor het buitengebied moeten naast landbouw ook wonen, recreatie en natuur als hoofdfuncties worden benoemd. Er is een groeiende beweging die zich richt op lokaal produceren en lokaal consumeren. De PvdA wil hier een actief stimulerende en verbindende rol in spelen. Kleinschalige landbouw en veeteelt, die rekening houdt met zowel met natuur en milieu als met de bewoners van het buitengebied, is een verrijking van onze omgeving.

Toerisme en recreatieve ontwikkelingen moeten in goede harmonie zijn met de kleinschaligheid van het landschap. Het is juist deze kleinschaligheid die aantrekkingskracht heeft op degenen die er al wonen maar ook op nieuwe bewoners en toeristen. Het koesteren en beschermen van die kleinschaligheid zal meer bijdragen aan de strijd tegen de krimp dan de inzet op grootschalige plannen.

Bij de inrichting van ons gebied moeten we ambitieuze keuzes durven te maken. Het Cittaslow concept, dat fijschaligheid voorstaat, geeft hierbij goede handvatten, maar moet verder uitgewerkt worden. Betrokkenheid van onze inwoners bij de inrichting van onze ruimte vindt de PvdA noodzakelijk. Daarom stimuleren we initiatieven van bedrijven en inwoners om hun verantwoordelijkheid te nemen en een bijdrage te leveren aan een duurzame leefomgeving.

Speerpunten:

- Als gemeente geven wij het goede voorbeeld door duurzaam in te kopen en bij aanbestedingen, indien mogelijk, duurzaamheid als voorwaarde te stellen.

- De openbare ruimte beheren we natuurvriendelijk door ecologisch bermbeheer, variatie in beplanting van perkjes en groenstroken en een gematigd kapbeleid. Bescherming van de biodiversiteit is hierbij belangrijk.
- We stimuleren hergebruik van reststoffen bij de gemeentelijke afvalverwerking en geven actieve steun aan dit soort initiatieven van burgers. Wij willen een gebruiksvriendelijke milieustraat met ruime openingstijden die goed bereikbaar is in de hele gemeente.
- Kleinschalige recreatie ondersteunen we waar mogelijk. Westerwolde moet goed op de kaart gezet worden. Hiervoor zal meer budget vrijgemaakt moeten worden.
- Ook staan we voor de uitdaging om het gebruik van fossiele brandstoffen terug te dringen. Duurzame energie levert een goede bijdrage aan deze terugdringing. Er moeten meer oplaadpunten voor elektrische auto's komen.
- Voor veel mensen vormen de energiekosten een steeds groter deel van de woonlasten. We willen het huidige woningbestand energiezuiniger maken door duurzaamheidsafspraken te maken met woningcorporaties.
- Kleinschalige energie opwekking voor eigen gebruik of initiatieven vanuit de bevolking, als kleinschalige coöperatieve energiebedrijfjes, om te komen tot energieneutrale dorpen, zullen we stimuleren en ondersteunen.
- Vestiging en uitbreiding van intensieve veehouderij, inclusief melkveehouderij zonder weidegang en bouwblokken groter dan 1,5 ha horen niet thuis in Westerwolde. Dat zal met nadruk en voorrang geregeld moeten worden in het nieuwe omgevingsplan.
- In de nieuwe omgevingsvisie en het omgevingsplan buitengebied worden naast landbouw ook wonen, recreatie en natuur tot hoofdfuncties benoemd.

ONTWIKKELING VAN TALENTEN

De PvdA vindt het belangrijk dat inwoners hun talenten kunnen ontwikkelen. Dit maakt ze tot completere en gelukkigere mensen. De basis van deze ontwikkeling vindt plaats in de jeugdijaren. Goed onderwijs helpt bij het realiseren van economische onafhankelijkheid en het bereikbaar maken van dromen. Wij vinden dat onze gemeente een compleet onderwijsaanbod en goede spreiding van de scholen moet bieden. De openbare basisscholen die nu vallen onder direct bestuur van de gemeente, blijven dat ook in de nieuwe gemeente. Een verdere verzelfstandiging van het openbaar basisonderwijs wijst de PvdA af.

Sport en bewegen dragen bij aan een goede gezondheid en het ontwikkelen van sociale vaardigheden, doorzettingsvermogen, omgaan met verlies en delen van successen. Sport moet voor iedereen bereikbaar zijn en zo breed mogelijk worden aangeboden. Sportverenigingen zijn van groot belang voor de samenleving. Ze bevorderen de integratie en zijn een bindende factor in de verschillende dorpen. Sportverenigingen zijn afhankelijk van vrijwilligers. Het wordt echter steeds lastiger om vrijwilligers te vinden. Samenwerking tussen de diverse verenigingen is nu en in de toekomst dan ook van groot belang. De PvdA wil dat de gemeente deze samenwerking faciliteert en ondersteunt. Het oprichten van sportdorpen in de gehele gemeente Westerwolde is hiervoor uitermate geschikt. Met de inzet van buurtsportcoaches kan de samenwerking tussen de verschillende verenigingen gestimuleerd worden.

In een gebied als Westerwolde is het van groot belang dat iedereen zich kan redden in het water. Zwemlessen moeten dan ook toegankelijk zijn voor alle basisschoolkinderen. Alle kinderen die de basisschool verlaten moeten in het bezit zijn van een zwemdiploma.

Westerwolde heeft naast een rijke cultuur historie veel te bieden in de vorm van musea, bibliotheken, erfgoed en tradities. Ontplooiing van creativiteit en het beleven van cultuur maken onze inwoners tot completere mensen. Meer samenhang en samenwerking tussen regionale instellingen voor kunst en cultuur, zoals het muziekonderwijs, jeugdtheater en toneelverenigingen kan dit alleen maar versterken. Wij vinden dat de gemeente een actieve rol moet spelen in het onder de aandacht brengen van kunst en cultuur onder de eigen inwoners. Om bezoek te stimuleren en financieel aantrekkelijk te maken willen wij 'de Westerwoldepas' in voeren. De PvdA vindt dat scholen een nog

nadrukkelijker rol moeten spelen in het toegankelijk maken van kunst en cultuur aan de jeugd. Bovendien is een goed ontwikkeld cultuur aanbod ook van toeristisch belang.

Speerpunten:

- Peuterspeelzalen spelen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van kinderen. We streven daarom naar behoud van de peuterspeelzalen. Er mag voor ouders geen financiële drempel zijn.
- Het samengaan van kleine scholen, openbaar en christelijk, in een brede samenwerkingschool, waarin ook voorschoolse en buitenschoolse opvang zijn geïntegreerd, moet wat betreft de PvdA gestimuleerd worden. De PvdA omarmt het oprichten van een nieuwe stichting die deze samenwerkingsbasisscholen moet aansturen.
- Er moet onderzocht worden of ook andere openbare basisscholen weer onder de gemeente kunnen vallen.
- Het is erg belangrijk dat de huidige vestigingen voor Voortgezet Onderwijs (RSG Ter Apel en Dollard College Bellingwolde) in onze gemeente blijven. Onze jeugd moet de mogelijkheid hebben in de regio deze vormen van onderwijs te volgen. Daarnaast zorgt het voor de nodige werkgelegenheid.
- De jeugd heeft de toekomst, daarom betrekken we kinderen zoveel mogelijk in de vorm van het ondersteunen van milieueducatie en geven we ze volop de ruimte om buiten te spelen in de bossen of in andere speelvoorzieningen. Ook vinden we de educatie voor kinderen over verkeersveiligheid zeer belangrijk.
- Financiële beperkingen mogen geen reden zijn om niet mee te kunnen doen aan sport en bewegen. Deelname aan het Jeugdsportfonds is hiervoor van groot belang. Daarnaast moet er speciale aandacht zijn voor gehandicaptensport.
- De PvdA wil 'Sportdorpen' in alle dorpen in Westerwolde. Buurtsportcoaches stimuleren en faciliteren de samenwerking tussen de verenigingen.
- Sportverenigingen draaien op vrijwilligers. Het is geweldig dat zoveel inwoners zich inzetten, wij willen deze vrijwilligers, waar mogelijk, ondersteunen.
- Zwemlessen moeten toegankelijk zijn voor alle basisschoolkinderen in de vorm van inkomensafhankelijke bijdrage aan zwemlessen of schoolzwemmen.
- Om de kunst en cultuur binnen onze gemeente breder bekend te maken wil de PvdA de 'Westerwoldepas' invoeren voor al onze inwoners.
- Er moet een database komen met daarin het cultureel erfgoed van de gemeente Westerwolde. Ook willen wij een breed educatief programma op het gebied van kunst en cultuur, waarbij het erfgoed centraal staat, voor de jeugd. Bovendien moet de kennismaking met hedendaagse kunst gestimuleerd worden.
- De PvdA stimuleert muziekonderwijs op de basisscholen.
- De PvdA wil schooluitval terugdringen door een goede samenwerking tussen gemeente, scholen en ouders. Alles moet gericht zijn op het behalen van een startkwalificatie waardoor de kansen op betaald werk aanzienlijk vergroot worden.